

Labklājības ministrija
Sociālās integrācijas valsts aģentūra

Dubultu prospekts 71. Jūrmala, LV-2015, tālr. 67769890, fakss 67769495, e-pasts siva@siva.gov.lv

Jūrmalā

Sociālās integrācijas valsts aģentūras konsultatīvās padomes sēdes protokols

2015.gada 29.septembrī

Nr. 1-20 / 2

Sanāksmes sākums plkst.15:30

Sanāksmi vada: Ilona Jūrševska – Sociālās integrācijas valsts aģentūras (turpmāk – Aģentūra) direktore

Sanāksmē piedalās:

Ivars Balodis – Invalīdu un viņu draugu apvienības „Apeirons” ((turpmāk – Apeirons) valdes priekšsēdētājs

Aigars Bolis – Invalīdu un viņu draugu apvienības „Apeirons” vides pieejamības eksperts

Vita Kotāne – individuālā komersante, personu ar invaliditāti pielāgotā sporta jomas pārstāve

Edgars Vorslovs – Latvijas Nedzirdīgo savienības valdes priekšsēdētājs

Pēteris Leiškalns – Latvijas Darba devēju konfederācijas pārstāvis

Reinis Uzulnieks – Labklājības ministrijas parlamentārais sekretārs

Danute Jasjko – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta direktore

Ineta Pikše – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta vecākā eksperte

Inese Šalamaja – Labklājības ministrijas Sociālo pakalpojumu departamenta vecākā referente

Ingrīda Misūna – Aģentūras direktores vietniece sociālās rehabilitācijas jomā

Dace Baraka – Aģentūras direktores vietniece profesionālās rehabilitācijas jomā

Aigars Miklāvs – Aģentūras Profesionālās piemērotības un atbalsta nodaļas interešu pulciņa vadītājs personu ar invaliditāti pielāgotā sporta jomā

Sanāksmi protokolē: Dace Zvaigzne – Aģentūras Kvalitātes un dokumentu pārvaldības nodaļas vadītāja

Darba kārtība:

1. Aģentūras darbības attīstība.
2. Profesionālās rehabilitācijas pakalpojuma aktualitātes, pielāgotais sports.
3. Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma aktualitātes (plānotie grozījumi MK noteikumos).
4. Ukrainas bērnu rehabilitācija Aģentūrā.

Sanāksmes dalībnieks	Informācija	Lēmumi
1. Aģentūras darbības attīstība.		
I.Jurševska	<p>1. Š.g. augustā Ministru kabinetā izskatīts Labklājības ministrijas (LM) izstrādātais konceptuālais ziņojums "Par Sociālās integrācijas valsts aģentūru", kurā analizētas Aģentūras attīstības iespējas un piedāvāts risinājums saglabāt esošo Aģentūras modeli, līdz 2019.gadam turpinot īstenot 1.līmeņa profesionālās augstākās izglītības programmas (Koledža) un paredzot papildu finansējumu sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēju rindu mazināšanai (tiks piešķirts no 2017.gada). Vienlaikus konceptuālajā ziņojumā analizēta nepieciešamība noteikt prioritārās mērķa grupas – personas ar smagu un ļoti smagu invaliditāti.</p> <p>2. LM š.g.augustā apstiprinājusi Aģentūras stratēģiju 2015.-2016.gadam, kuras izstrādē iesaistījās arī E&Y speciālisti. Stratēģijā noteikti galvenie sasniedzamie mērķi un uzdevumi. Stratēģija paredz Aģentūras sniegto pakalpojumu virzību uz individualizētu pieeju pakalpojumu sniegšanā, kas ir saistīta ar darbības procesu, finansēšanas modeļa un izmaksu proporciju maiņu.</p>	
2. Profesionālās rehabilitācijas pakalpojuma aktualitātes, pielāgotais sports.		
D.Baraka	<p>1. Profesionālās rehabilitācijas noteiktais rādītājs ir vidēji 400 klienti mēnesī, kuri apgūst profesionālās rehabilitācijas programmas, tai skaitā 20 klienti surdotulku programmu. Šobrīd Aģentūrā studē 24 surdotulki (1.kursā – 16, 2.kursā – 8), Koledžā šobrīd studē 258 studenti, tai skaitā akadēmiskajā atvaļinājumā atrodas 57 studējošie. Jūrmalas profesionālajā vidusskolā šobrīd studē 141 izglītojamais, oktobrī tiks uzsākta 13 klientu apmācība (Informācijas ievadīšanas operators) Daugavpils atbalsta punktā un apdrukas tehnoloģiju apmācību grupa Jūrmalas profesionālajā vidusskolā (JPV), savukārt novembrī plānots uzsākt montāžas darbu atslēdznieku grupas apmācību. Septembrī uzsākti sagatavošanas kursi pēc kuriem klienti arī tiks ieskaitīti profesionālās</p>	

rehabilitācijas grupās. Līdz oktobra sākumam profesionālās rehabilitācijas klientu skaitu varētu nedaudz papildināt arī klienti, kuri piedalījās profesionālās piemērotības noteikšanā septembrī.

D.Jasjko – vai profesionālā piemērotības noteikšana tiek plānota pēc noteikta grafika? Vai gadījumā, ja profesionālā piemērotība tiek noteikta decembrī, klientam ir jāgaida līdz nākamajam mācību gadam, lai varētu uzsākt mācības/studijas?

D.Baraka – profesionālās piemērotības noteikšana norit pēc grafika 2 reizes mēnesī. Pēc profesionālās piemērotības noteikšanas atbilstoši rekomendācijai klientam tiek piešķirts profesionālās rehabilitācijas pakalpojums. Diemžēl mācību uzsākšana iespējama atbilstoši mācību grafikam un dažkārt klientam jāgaida vairāki mēneši līdz mācību uzsākšanai, kas var mazināt motivāciju iesaistīties profesionālajā rehabilitācijā.

I.Jurševska – kurās programmās uzņemšana notiek arī janvārī?

D.Baraka – janvārī uzņemšana varētu notikt Jūrmalas profesionālās vidusskolas izglītības programmās, kurās nav noteikti centralizētie valsts eksāmeni. LM Darba departaments rosinājis pārdomāt iespējas mācības uzsākt 2 reizes gadā. Šāda iespēja tiks izvērtēta, piedāvājot apgūt profesionālās rehabilitācijas programmas, kurās nav noteikti centralizētie eksāmeni.

I.Jurševska – Aģentūras atbalsta punktos un JPV tiek piedāvāti tālākizglītības un profesionālās pilnveides kursi, kas palīdz klientiem saglabāt motivāciju uzsākt mācības/studijas nākamajā mācību gadā.

2. Aģentūrā notiek dažādas pielāgotā sporta aktivitātes. 2014.gada maijā Aģentūras pārstāvji piedalījās Paralimpiskās sporta komitejas organizētajā Sporta dienā. Š.g. 24.septembrī Aģentūra sadarbībā ar apvienību „Apeirons” organizēja Sporta dienu. Vasarā plānotas sporta nometnes audzēkņiem, iepazīstinot ar sporta veidiem, kas piemēroti personām ar invaliditāti. Turpmāk Aģentūras organizētajās Sporta dienās plānota citu izglītības iestāžu, kurās mācās personas ar invaliditāti, dalība.

3. Ņemot vērā prioritārās mērķa grupas (personas ar smagu un ļoti smagu invaliditāti) īpatsvara pieaugumu, nepieciešams pārskatīt profesionālās rehabilitācijas programmu grupu komplektēšanas nosacījumus, piemēram, samazināt izglītojamo skaitu grupā, lai varētu īstenot individualizētu pieeju un pakalpojumu. Tas paredz noteiktā rādītāja samazināšanos, vienlaikus pieaugot viena klienta izmaksām.

D.Jasjko – vai nākotnē būtu iespējams uzkrāt datus par profesionālās rehabilitācijas klientiem invaliditātes grupu griezumā?

D.Baraka – šādi dati tiks uzkrāti un būs pieejami. Aktuāls jautājums par personu ar garīga rakstura traucējumiem (GRT) identificēšanu, jo ne vienmēr ārsta izziņā parādās šādas diagnozes.

D.Jasjko – ņemot vērā, ka plānots izstrādāt apmācību programmas personām ar GRT, būtu nepieciešams nodrošināt iespēju datu bāzē (informatīvajās sistēmā) identificēt šādas personas.

D.Baraka – dati par personām ar GRT tiek uzkrāti profesionālās rehabilitācijas informācijas sistēmā, ja vien ārstējošā ārsta izziņā ir norādīta informācija par GRT (F šifrs).

I.Pikše – mainot pakalpojuma modeli un izmaksas, nepieciešams pārskatīt pakalpojumu grozus un saskaņot ar LM.

D.Jasjko – izmaiņas pakalpojumu grozos varētu attiekties uz 2016.gadu, veicot izmaiņas, kompleksi jāizvērtē mērķa grupas strukturālās izmaiņas (apkopojot un detalizēti analizējot informāciju par pakalpojuma saņēmēju grupām, t.sk. saņēmējus ar GRT, saņēmējus ar I, II un III invaliditātes grupu, utt.), pakalpojumu izmaksas un sasniedzamos rādītājus.

I.Jurševska – 2015.gada un 2016.gadā noteiktie rezultatīvie rādītāji tiks sasniegti.

D.Baraka – esam jau iepriekš informējuši, ka tomēr pastāv risks noteiktā darbiekārtojuma rādītāja pēc profesionālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanas sasniegšanai, jo 35% darbiekārtojums ir visnotaļ augsts rādītājs, ņemot vērā mērķa grupu un esošo darba tirgus situāciju Latvijā.

P.Leiškalns – esošā valsts nodokļu politika neveicina uzņēmumu attīstību, tai skaitā darba devēju motivāciju pieņemt darbā cilvēkus ar invaliditāti. Valsts budžetā trūkst finansējuma, lai atbalstītu cilvēku ar invaliditāti integrāciju darba tirgū.

I.Balodis – nodarbinātības jautājumi ir Nodarbinātības valsts aģentūras (NVA) pārziņas pamatfunkcija, tādēļ zināmā mērā varētu būt funkciju pārklāšanās saistībā ar cilvēku ar invaliditāti darbiekārtojumu pēc profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu saņemšanas, jo Aģentūras pamatfunkcija nav darbā iekārtošana. 30% darbiekārtojums pēc profesionālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanas cilvēkiem ar invaliditāti ir ļoti augsts rādītājs, ņemot vērā, ka Aģentūras mērķa grupa kļūst arvien “smagāka” (cilvēki ar smagu un ļoti smagu invaliditāti un cilvēki ar garīga rakstura traucējumiem). Ja valsts mērogā netiks nodrošināti dažādi atbalsta mehānismi (piem., sociālie uzņēmumi) cilvēku ar invaliditāti darbā iekārtošanai, tad šie cilvēki vispār nevarēs iekārtoties darbā. Nevar vērtēt atsevišķi darbiekārtojumu pēc profesionālās rehabilitācijas, neņemot vērā situāciju valstī (darba tirgus, likumdošana, nodokļu politika u.c.).

D.Jasjko – šobrīd nevaram runāt un izmainīt kopējo situāciju valstī, bet varam runāt par pakalpojuma pilnveidošanu, lai paaugstinātu darbiekārtojumu pēc pakalpojuma saņemšanas.

I.Balodis – noteiktais darbiekārtojuma rādītājs 30% tomēr ir pārāk liels mērķa grupas cilvēkiem bez valstiskiem atbalsta pasākumiem, jo darba devēji nav ieinteresēti ņemt darbā personas ar invaliditāti.

P.Leiškalns – darbā iekārtošanos apgrūtinās arī no 2017.gada plānotās izmaiņas, kas paredz, ka darba devējam par katru darba ņēmēju būs jāmaksā sociālais nodoklis vismaz no valstī noteiktās minimālās darba algas apmēra, izņēmums būs tikai darba ņēmēji ar I un II invaliditātes grupu, savukārt par personām ar III invaliditātes grupu un personām ar GRT nodoklis minētajā apmērā būs jāmaksā, neskatoties uz to, ka bieži vien šie cilvēki veselības stāvokļa dēļ spēj strādāt tikai daļēju slodzi. Tas nozīmē, ka darba devēji vairs nevēlēsies ņemt darbā darbiniekus uz nepilnu slodzi.

	<p><u>I.Jurševska</u> – darbiekārtojums vienmēr ir bijis Aģentūrai noteiktais rezultatīvais rādītājs, bet to nevar tik viennozīmīgi interpretēt, jo Aģentūras var tikai efektīvizēt un pilnveidot pakalpojumu, bet tālākais ir jāskata kompleksi, saistībā ar darba tirgus attīstības tendencēm. Lai pilnveidotu pakalpojumu, Aģentūra šajā vasarā ir iestājusies Eiropas Rehabilitācijas platformā un nākamā gada pavasarī pakalpojumu kvalitātes paaugstināšanai plāno uzsākt Eiropas sociālo pakalpojumu kvalitātes sistēmas (EQUASS) ieviešanu. EQUASS jau tiek izmantots darbā līdzīga profila iestādēs Lietuvā un Igaunijā.</p> <p><u>R.Uzulnieks</u> – lai integrētu Aģentūras klientus darba tirgū un sabiedrībā, sasniedzot noteikto darbiekārtojuma rādītāju (30%), svarīgi veidot ļoti ciešu sadarbību ar NVA. Tomēr arī darba devēji nav pietiekami motivēti cilvēku ar invaliditāti nodarbināšanai.</p> <p><u>I.Balodis</u> – vai Aģentūras funkcijās un uzdevumos ietilpst arī klientu pārraudzība pēc pakalpojumu saņemšanas, vai tas ir iekļauts pakalpojumu sastāvā?</p> <p><u>I.Jurševska</u> – šobrīd trūkst vienota starpinstitucionāla sistēma, kas nodrošinātu nepārtrauktu klientam sniegto pakalpojumu pārraudzību un ļautu fiksēt situācijas uzlabošanas vai trūkumus. Katra institūcija darbojas savas sistēmas ietvaros, nenodrošinot sniegto pakalpojumu sasaisti ar citu institūciju sniegtajiem pakalpojumiem, tai skaitā pilnīgu informācijas apriti par klientiem. Tas varētu būt viens no iemesliem, kādēļ Aģentūra zaudē daļu no saviem potenciālajiem klientiem, jo nepietiekama ir institūciju savstarpējā sadarbība.</p> <p><u>I.Balodis</u> – darbā iekārtošanās rādītāju nelabvēlīgi ietekmē arī tas, ka valstī nav stingri noteikts uzstādījums un pienākums strādāt. Cilvēki ar invaliditāti dažkārt saņem profesionālās rehabilitācijas pakalpojumu, bet nav motivēti iesaistīties darba tirgū.</p> <p><u>R.Uzulnieks</u> – beidzot ir izveidota un sākusi darboties informatīvā sistēma LABIS, kurā tiks uzkrāta informācija no visām sociālo pakalpojumu sniegšanās iesaistītajām institūcijām un būs iespēja izsekot informācijai par katram klientam sniegtajiem pakalpojumiem.</p> <p><u>I.Balodis</u> – tomēr būtu nepieciešama kāda institūcija (persona), kura uzņemtos vadību par personām ar invaliditāti, lai persona nepazustu no redzesloka.</p> <p><u>P.Leiškalns</u> – klientu pārraudzība būtu jānodod sociālajiem dienestiem, kas koordinētu un pārraudzītu klienta virzību starp institūcijām.</p> <p><u>I.Balodis</u> – vai, ņemot vērā Aģentūras vīziju attīstīties par multifunkcionālu sociālās iekļaušanas centru, ir izvērtēta iespēja Aģentūras pārziņā nodot arī tehnisko palīglīdzekļu izsniegšanas funkciju, lai visi nepieciešamie pakalpojumi cilvēkiem ar invaliditāti būtu pieejami vienuviet?</p> <p><u>I.Jurševska</u> – šis ir LM kompetences jautājums, Aģentūra klientiem nepieciešamības gadījumā sniedz informāciju par iespējām saņemt tehniskos palīglīdzekļus.</p>	
--	--	--

3. Sociālās rehabilitācijas pakalpojuma aktualitātes (plānotie grozījumi MK noteikumos).		
I.Misūna	<p>1. 2015.gadam sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēju rindas mazināšanai Aģentūrai ir plānots piešķirt papildu finansējumu 150 personu rehabilitācijai, tādējādi kopumā 2015.gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus plānots sniegt 3270 personām.</p> <p>2. Š.g. septembrī Ministru kabinets akceptējis papildu finansējuma piešķiršanu 1140 personu sociālajai rehabilitācijai no 2017.gada, kopumā 2017.gadā sociālās rehabilitācijas pakalpojumus varēs saņemt 4260 personas (kas ir ļoti tuvu Aģentūras telpu/kapacitātes maksimālajai noslodzei).</p> <p>3. Pieaug personu ar funkcionāliem traucējumiem īpatsvars sociālās rehabilitācijas pakalpojumu saņēmēju skaitā (2012.gadā – 55%, 2014.gadā – 64%, 2015.gada 8 mēnešos – 73,4%).</p> <p>4. 2014.gadā un 2015.gadā pieaudzis steidzamības kārtā pieprasīto pakalpojumu skaits.</p> <p>5. Aģentūra sniegusi priekšlikumus LM grozījumiem 2009.gada 31.marta Ministru kabineta noteikumos Nr.279 “Noteikumi par kārtību, kādā personas saņem sociālās rehabilitācijas pakalpojumus sociālās rehabilitācijas institūcijās, un prasībām sociālās rehabilitācijas pakalpojumu sniedzējiem”, ierosinot:</p> <ul style="list-style-type: none"> • saīsināt pakalpojuma saņemšanas laiku no 3 nedēļām uz 2 nedēļām politiski represētajām personām un Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidēšanas dalībniekiem un cietušajām personām, vienlaikus rosinot atkārtotu sociālās rehabilitācijas pakalpojuma saņemšanu noteikt pēc 2 gadiem (šobrīd atkārtoti pakalpojumu var saņemt pēc 3 gadiem); • noteikt precīzākus noteikumus pakalpojumu saņemšanai steidzamības kārtā personām ar funkcionāliem traucējumiem; • papildināt gadījumus, kad iespējams pārcelt piešķirto pakalpojumu; • precizēt diagnozes, kurām būtu nepieciešama papildu dokumentu iesniegšana; • noteikt gadījumus, kad klientiem tiek liegta iespēja saņemt pakalpojumu atkārtoti (piem., ja pakalpojuma saņemšanas laikā sastādīts protokols par alkohola lietošanu, agresīvu uzvedību u.c. citu klientu drošību apdraudošu rīcību). • 	
4. Ukrainas bērnu rehabilitācija Aģentūrā.		
I.Misūna	<p>Noslēgts līgums ar biedrību “Rīgas Rīdzene Rotari klubs” par rehabilitācijas pakalpojumu sniegšanu karadarbībā Ukrainā cietušajiem bērniem akcijas “Kara bērni” ietvaros, plānota aptuveni 60 bērnu rehabilitācija 2015.gada septembrī - novembrī. Rehabilitācijas pakalpojumā ietilpst pirmreizējā izvērtēšana (veic ārsts, psihologs, sociālais rehabilitētājs un fizioterapeits), aktivitātes zālē, baseinā, dabā fizioterapeita vai psihologa vadībā, 24 stundu ārstniecības personu uzraudzība un psihoemocionālā stāvokļa līdzsvarošana.</p>	

I.Jurševska

Nākamā Padomes sēde plānota 2016.gada janvāra beigās.

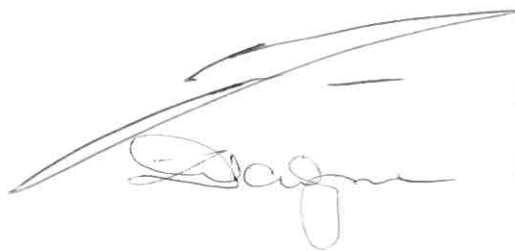
Sanāksmes noslēgums plkst. 17:10

Sanāksmes vadītājs

I.Jurševska

Protokolē

D.Zvaigzne

The image shows two handwritten signatures in black ink. The top signature is a long, sweeping stroke, likely belonging to I. Jurševska. The bottom signature is more complex and cursive, likely belonging to D. Zvaigzne.